

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an ..... 20 cca.
 pe 6 an ..... 10 cca.
 pe 12 an ..... 5 cca.
 pe o lună ..... 2 cca.

Nici de Duminică pe an 4 cor.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un lit garmond: prima dată la
 două, a doua oară 12 bani; a treia
 oară 8 b. de fiecare publicare.

Astăzi abonamentele, cât și inserțiile
 se dau a se plăti înainte în / / / / /

Telefon pentru oraș și comitate

Scrisori defrancați nu se primesc.

NICI REBELI NICI APOSTOLI.

Idea fundamentală, a politicii ce o facem aici în Arad este conservarea existenței noastre naționale. În scopul acestui am alins corzile punctelor de întâlnire cu elementul maghiar — pe bază națională.

Ungaria are lipsă de consolidare internă și monarhia Austro-Ungară de poziție de mare putere. Suntem dar de acord cu maghiarii, căci și noi vroim țina consolidării interne și falanga unei mari puteri contra eventualităților orientale.

De ce dar nu ne înțelegem? De ce nu am aflat punctele de întâlnire?

Simplu de tot. Pentru-că politicianii maghiari nu se mulțumesc cu contopirea noastră politică, ci ne cer contopirea etnică, adică lăpădarea de limbă și lege, prefacerea noastră în maghiari, adică ni-se cere apostasia și noi nu suntem și nu vom fi nici când apostasi. Mai bine morți de cât fără limbă și lege.

Și precum politicianii maghiari au falsificat națiunea politică în națiune etnică, și au pierdut integritatea politică a statului ungar și o identifică cu integritate etnică maghiară. Cine nu vrea să fie maghiar, neagă integritatea statului ungar. Această mistificație se aruncă apoi în gura vulgului agitat de paroxismul șovinismului și eată românii scoși de dușmanii integrității statului ungar.

Intru noi nimenea nu neagă și nu tinde la stirbirea integrității statului. Din contră, solicităm consolidarea statului prin regularea raporturilor de naționalitate pe cale constituțională. Și în acest scop am decretat activitatea, ca să vorbim odată gură cu gură, nu tot de pe stradă. Sunt rebeli aceia cari vor pe cale constituțională să între în parlament?

Au cerut acești pacinici cetățeni voia pentru o conferință națională, ca să-și rediscuteze programul conform unanimei dorințe a reprezentanților națiunii române în Sibiu. Și uite, ce face domnul Tisza, nu admite reviziunea programului, asta are de urmare ca programul rămâne cum a fost și apoi tot el te face trădător de patrie pe tema programului de care nu ne lasă să ne atingem. Ne-am mărginit dar în Sibiu la decretarea activității.

Atâta a fost destul ca să se descarce murtuna asupra noastră. În punctul acesta n-au mai fost deosebire între maghiar și maghiar, ci ca un om se sculară dușmanii și amicii d-lui Tisza de-opotrivă să-și ceară cuvânt deslușitor. Până și despre aceea i-s'a cerut dare de seamă, dacă a cutezat să stea pe vorbă cu un trădător de patrie cum e Blangra.

Dlul Tisza i-a fost binevenită această murtună pe care a și exploatat-o pe deplin în discursul său rostit naintea deputației din Miskolcz. Stăm în fața alegerilor și discursurile electorale cad sub alt raport de judecată, și aici urmează, că vom trece peste duhul cortezesc al aceluia discurs.

Domnul Tisza face act de nobleță în acel discurs din aceia, că a dat școalei de fete din Sibiu banii colectați pentru monumentul unui erou, care din întâmplare a fost român. Sublinierea acestei noblețe cu ilaritatea auditoriului său din sala Hungariei a dat perfectă notă a brutalității de sentimente ce rezidă în sinul nobilului conte Tisza și a nobilului său audijtor.

Socialiștii au organizație politică, în ultima sesiune parlamentară s'a dat avisul pentru formarea partidului antidinastic. Toate sunt admise în lume afară de un singur lucru, care este organizarea partidului național român. Dl Tisza susține ordonanța Hieronimiană. Și partidul format astfel cum este pe baza programului din 1881 îl declară de stat în stat.

Aruncă apoi praf în ochii lumii cu netezirea unora, sunt zice domnia sa și de aceia, cari se asimilează. Așteaptă însă ca toți să se asimileze, altfel — foc și pucioasă peste noi.

Aici iar am ajuns la punctul de apropiere, iar suntem cei vechi cari vrem întâlnire. Domnul Tisza a uitat însă să spună înainte, că pe baza acestui program și astfel așteptăm și noi ori să ne spună apriat pe ce bază înțelege apropierea și apoi de, vom vedea ce vom zice. Din parte-ne adăugăm baza noastră: *nici apostasi nici rebeli.*

Incât privește captația cu România, apoi de, știm și noi ce însemnă pentru România o mare aliată ce dominează valea Dunării, precum și domnul Tisza știe ce însemnă alianța României pentru acea mare putere. Aici suntem quitt.

Dar tocmai în vederea acestei știri comune ce are să ne ajungă la valea Dunării am solicitat întotdeauna consolidarea internă ca să fim tari în afară. Fără de această consolidare monarhia Austro-Ungară e cal pe părete în fața evenimentelor ce au să urmeze.

Domnul Tisza să țină seamă de aceea, că cu cât a inveninat mai mult raporturile de naționalitate din țară, cu atât a îndepărtat Ungaria mai mult dela influința hotăritoare în «politica ce dominează Valea Dunării» și fatalmente ne pregătește catastrofa comună, care poate fi un al doilea Mohács.

Domnul Tisza simte aceasta primejdie, dar nu are curagiul civic să spună capetelor inferbintate de paroxismul șovinismului, că soarta patriei pretinde ca toți fi ei să fie mulțumiți, căci de brațele tuturor au lipsă. Și noi numai ca români putem fi mulțumiți.

Despre limitele existenței noastre ca români să vorbim dar, căci de recunoașterea acestor limite nu poate fi vorba nici de o Ungarie tare și nici de o monarhie Austro-Ungară adecuată forțelor ce-i stau în față la porțile Orientului.

Patria și binele ei obștesc mai înainte de toate, domnule Tisza, apoi sentimentele subiective și apetiturile naționale. Și patria care este întocmai astfel a românului cași a

maghiarului pretinde dela un ministru să fie patriot în senzul etic al cuvântului, ear nu demagogul unei rase.

IMPORTANȚA POLITICĂ A CONFERENȚII.

Dacă s'ar mai găsi un Român care să nu înțeleagă ori să nu recunoască importanța politică a conferinței dela Sibiu, credem că după ce va fi citit scrisese ziarelor maghiare din acest incident, va fi pe deplin edificat și convins.

Ziarele maghiare opoziționale îi fac adică lui Tisza cele mai grave imputări, îl acuză nu numai cu «pactare» (care în ochii șoviniștilor este egal cu — tradarea națională), dar scriu că din nepricepere ori poate ca să strice opoziției, pe ici pe colo, a dat »Valahilor» voie să se organizeze earăși, să facă ceea-ce puterea de stat nici în zeci de ani nu va mai putea strica.

«Budapesti Hirlap» a scris deja trei articoli pe tema aceasta. «Magyar Szó» și celelalte oficioase și semioficioase grăbește să historească ne înșurii, să nu se teamă: Tisza va ști el ce să facă pentru-ca «Valahii» să nu-și poată realiza planul: să aibă adică partid organizat pe base naționale, și îndeosebi inspirat de principii ca cele cuprinse în enunțiațiunile conferinței dela 10 Ianuarie. . .

Presa maghiară declară adică unisono că acest «program» este o adevărată tradare de neam. Punctul întâi din enunțiațiuni cere adică să fim recunoscuți și noi Români de element alcătuitor de stat și păstrându-se unitatea și integritatea statului, să ni-se asigure prin legi fundamentale drepturi d'opotrivă cu ale Ungurilor.

Ceea-ce se cuprinde altminteri și în legea de naționalități, care însă nu se execută. Tocmai de aceea, conferința cere și executarea legii de naționalități, după cum și modificarea ei în sens de a se garanta executarea, pe cum cere și largirea drepturilor cetățenești și naționale, ca de pildă *sufragiul universal*, votul secret, votarea în notariate în fața unei comisii ambulante, — introducerea limbei naționalităților în administrație și justiție pretutindeni unde naționalitățile sunt în majoritate. . . S'a cerut d'asemeni, ca învățământul primar (elementar) să se facă numai în limba maternă a copiilor, — și alte lucruri drepte, pedagogice și folositoare nu numai naționalităților, dar în primul rind patriei.

Adevărat, că toate aceste lucruri sunt diametral opuse idealului șoviniștiilor. De aici supărarea mare a tuturor ziarelor maghiare fără osebire de partid.

Și adevărul acesta este: de zece ani partidul național nu s'a mai putut întruni și poporul român n'a putut fi consultat asupra dorințelor sale politice. Nu numai adversarii, dar chiar mulți dintre noi, credeau că viața noastră de partid este desființată.

Ținerea conferinței dela Sibiu ni-a pus din nou în situația de a dovedi că nu suntem desorganizați, că organele partidului există în plenitudinea lor, ele au lucrat, pe cât li-a stat în putință, iar solidaritatea națională și înțelegerea între reprezentanții autorizați ai partidului s'a manifestat în chip nu se poate mai impozant.

Eată primul succes al conferinței.

Al doilea este chestia *programei*. S'a recunoscut anume, *unanim*, că *programul dela 1881 trebuie revizuit* și s'a și dat însărcinare, celor în drept, să lucreze un proiect de program, ca astfel în viitor să avem un program, care ținând în evidență drepturile istorice, să cuprindă și postulate ce isvorăsc din necesitatea actuală, căci dela 1881 multe lucruri s'au schimbat, după cum s'au schimbat și multe păreri și apoi programele se fac și pentru — viitor!

A fost, credem noi, un lucru cuminte din partea conferinței că nu s'a ocupat de facerea unui program. Puterea de stat pute să obiecteze atunci că șeful partidului au cerut concesiunea ținerei conferinței pentru un lucru, și în chip ocult s'a ocupat de alte chestii... S'au evitat astfel și discuțiunile, în conferință și în presă, cari puteau să degenereze și să paralizeze acțiunea pentru a cărei pornire s'a întrunit în *primul rând* conferința națională.

Eată de ce, credem noi, conferința dela 10 Ianuarie este d'o capitală importanță. Au simțit-o asta cei-ce au luat parte la ea, iar azi o recunosc toți adversarii partidului național românesc. A fost adică destul să se vadă că partidul național există, că nu e desorganizat, a fost destul ca să se manifesteze, ca toți adversarii lui să tîne ca di-gura șerpelui... Asta-i dovada cea mai eclatantă a succesului.

IN FAȚA ALEGERILOR.

«Decretarea activității» a umplut inimile celor dornici de luptă, de bucurie, și ziua de 10 Ianuarie 1905 va rămânea istorică în viața politică a Românilor din monarhia habsburgică.

Programul ce ni-l prezintă fruntașii noștri este demn de situația grea în care ne găsim și de progresul ce l'am făcut până acum, precum și de poziția la care am știut să ne ridicăm «per tot discrimina rerum».

Și să avem deplină credință, că porniți pe calea aceasta și însuflețiți de idealurile popoarelor culte, reviziunea programului din 1881 ne va duce cu un paș însemnat și mai înainte și mai aproape de idealul nostru: viața națională în cadrele monarhiei habsburgice.

Acestea sunt ideile viitorului, pe care lupta crâncenă ce dorim s'o începem pentru drepturile poporului român, băștinaș de 18 sute de ani pe acest pământ strămoșesc; acum deocamdată ni-se impun alte datorii stînd în fața alegerilor.

Cum trebuie să ne afirmăm și cum trebuie să ne fie întreagă ținuta noastră în fața evenimentelor ce peste câteva zile se vor desfășura cu furie înaintea ochilor alegătorilor români, și a întreg poporului român pe cum și a tuturor popoarelor din țară.

Să avem o ținută deamă și conștie de lupta ce ni-se ofere și la care cu inimă caldă ne hotărîm și ne angajăm.

Să spunem alegătorilor, ca să rămână ceea-ce au fost în totdeauna, popor disciplinat, popor de ordine, care numai de glasul conducătorilor săi ascultă și care, în fața forței, de care sigur organele guvernului, se vor folosi, vor păstra sânge rece și nu-și vor pierde cumpătul, ci vor trece cu fruntea ridicată printre șirurile de ostași, cari sunt carne din carnea lor și sânge din sângele lor, și cu demnitate gravă vor depune în urmă votul lor, ieșit din inima lor caldă pentru drepturile poporului român.

Fiecare câți am avut privilegiul de a sluji în armată, știe că miliția la ocaziuni cum sunt și alegerile nu are menirea de a pușcă în carne vie, ci de a susține ordinea publică față de ambele partide luptătoare «deopotrivă», în înțelesul datorinței ce li-l impune regulamentul militar, în care-i es-presiunea M. Sale a împăratului și regelui nostru, și jurământul ce deobligă pe oficer și ostaș, de a nu folosi arme decât numai în cazul când toate admonierile sunt zădarnice și masa atacă directe miliția sau gendarmeria.

Toți câți am slujit împăratului știm că miliția nu atacă fără veste ci dă signalul «Hab-acht» prin gornist, și reține poporul să se liniștească, apoi dacă asta nu ajunge, cearcă să împrăștie masa cu ba-ioneta, și dacă masa nu atacă, nu se folosește de armă. — În privința aceasta comandantul cordonului tras de ostași poartă toată răspunderea și el are să precugete dacă organul oficios, care cere folosirea armei — are drept sau ba, și întodeauna să lucreze după cea mai conștientoasă pricipere a sa.

Deci țară de cea mai mică frică să se prezinte alegătorii la urnă, căci fiecare alegător are acelaș drept, și miliția și gendarmeria nu e acolo spre a pușca oamenii nevinovați, ci spre a păzi ordinea publică.

Ar fi foarte de dorit, ca persoanele de încredere ce se vor alege la actul alegerii să se prezinte preoții în reverență, iar laicii, avocați, medici, și alte persoane de ori ce tagmă să se prezinte în portul național al respectivului cerc, pentru că, țaranul care de regulă ajunge în perplesitate când ajunge într-o odaie unde vede tot fețe în haine negre cu mustețe tunse și barbă à la Kossuth și nu se știe pentru moment orientă că unde este urna națională, și predă biletul său tomăi contrariului.

Din aceste motive cred că este consult ca laicii să vină la atări ocaziuni în port național, căci de-oparte să scapă multe bilete de voturi să ajungă la partida contrară, de altă parte este portul nostru atât de frumos, ca nici unul altui pe tot rotogolul pământului și ar fi bine ca să ne afirmăm mai de multe ori în costumul nostru național ori de câte ori ni-se îmbeie ocazia, sau chiar în zi de Dumineci și sârbători, când nu sunt lucruri de biureau. — Cât de mult ar ridica această împrejurare iubirea și fala poporului pentru portul său strămoșesc.

Intr'adevăr, vară mai ales atât e de plăcut portul alb al țaranului român, pe cât de neplăcut este portul străin, cu cravată la grumaz și cu rocul îmbumbat până sus, ca un cociș unguresc.

Alegătorii români îndată ce intră în sala de votare, privirea lui va fi îndreptată spre persoana îmbrăcată în portul său pictoresc și își va îndrepta pașii săi spre

urna națională cu încrederea că și-a împlinit dorința inimei sale.

Sârbii în apelul lor au afurisit pe toată acea consăngenă de ai lor, fie ei ori ce slujbași, dacă vor îndrăzni să voteze fie guvernul fie cu opoziția ungurească.

Așa și noi să cerem zi și noapte blăstămăm stămul lui Dumnezeu asupra acelor, și ei ori-ce fel de slujbași ai statului, cari vor îndrăzni să voteze contra neamului lor, contra mamelor cari i-au lăptat la pepturile lor calde și românești și în contra poporului carele luptă pentru drepturile sale.

Și mai ales pe aceia cari sunt neații nătorii de mai nime și totuși se fac coacala topor, ori din lașitate, ori de frică, ori din interese private, ori din slăbiciune de caracter, aceia trebuie boicotați și excluși din societățile românești, ca niște leproși cari inficiază și pe alții.

Poporul românesc și mai ales alegătorii lui trebuie să se arate în toată curajenia sufletului lor în fața celorlalte popoare și a străinătății și că vor lupta cu rezignațiune la glasul fruntașilor poporului românesc pentru drepturile omenești cetățenești ce ne compet, ca popor al tuitor de stat, ce plătește dare în bani dare în sânge de-o potrivă cu celelalte popoare, de fapt însă despoiat de toate drepturile sale, nebeneficiând la instituțiunile statului din nimic, ci tot ce s'a făcut de propriile noastre forțe.

Să fim trezi, alegătorii Români, și să luptăm cu energie, umăr la umăr, ca agerile ce ne stau față în față, să ne afle chegați ca cimentul și ca să ajutăm cu vîiturile noastre pe țărani noștri cari au luat angajamentul onorific a lupta în numele poporului românesc, la locul competent, luptă pe moarte și viață pentru restabilirea și reînvierea vieții a drepturilor ce ne compet.

Așa să ne ajute Dumnezeu! Amii

Un bănațean

Electoriale.

Din Zarand.

În falnicul Zarand însuflețirea e la culme. Valorosul și de toți iubitul bărbat Protopresbiterul Vasilie Damian oferindu-i-se candidatură de deputat din partea fruntașilor români în acest cerc, a binevoit a o și primi. Astăzi 15/1 și-a ținut iubitul nostru candidat prima vorbire program în Brad.

O mare mulțime de alegători din Brad și satele învecinate Țărăl-Vaca, așteptau cu pe venerabilul protopresbiter candidat.

Sala destul de spațioasă a Hotelului central a fost cu mult prea mică pentru a încapă pe toți cei adunați. În o zi de sârbătoare chiar târg de țară fiind, încă nu s'a vădit atâta lume.

Primul vorbitor a fost presbiterul Vasilie Damian din Brad, Petru Drimbaș, care în terminul alegerii cu mult foc, a adus la cunoștința celor prezenți că dizolvându-se dieta, conferința dela Sibiu cu mare majoritate a decis, ca și noi Români să eșim din letargia pasivității, și să intrăm în activitate, validându-ne ca existăm și suntem conștii de chemarea și drepturile noastre. Că ne punem pe lucru. Arată că fruntașii alegătorii ai acestui cerc electoral au candidat deputat pe cel mai iubit al poporului pe diac protopresbiter Vasilie Damian. Mulțimea erumpă în aplauze și strigăte de să trăiască!!! Acum ridică la tribună bărbatul dorințelor iubitului nostru candidat. Urările de să trăiască nu încetă. Abia a putut vorbitorul să-și înceapă maiestosa vorbire program. D-Sa face un istoric al dreptului de alegere; arată toate motivele, ce ne-au ținut până în prezent în pasivitate, precum și cele ce au îndemnat co-

rența a decretat activitatea. A urmat desfășurarea programului partidului național. Mai la fiecare cuvânt a fost însoțit de multe și frenetice aplauze și strigăte neîntrerupte de să trăiască!!

Culmea entuziasmului a ajuns atunci, când dl Damian a accentuat cu aplomb, că voește un mandat curat, nu câștigat prin bani beuturi etc. considerând dreptul de alegător ca un ce sfânt, și prin urmare nu se poate cumpăra. Cel prezent aproape toți țărani alegători izbucnesc în strigăte de protestări, nu ne trebuie!! nu ne trebuie!! bani. Noi nu votăm pentru bani, vom suferi totul frig, ba chiar foame, dar dreptul nostru sfânt de alegători nu ni-l vindem. Il dăm aceluia care merită pe care-l cunoaștem, că e nu de al nosti, îl iubim!! Trăiască dl candidat Vasile Damian!!! Intre frenetice aplauze și-a terminat valorosul și mult iubitul nostru candidat vorbirea program.

Urmează vorbirea tinărului și harnicului avocat dl Dr. Papp, care cu focul tinereții și al iubirei de neam prin cuvinte alese și înțelese de popor, le arată ce drept au alegătorii, îi sfătuiește, ca să nu se lase înfrigați și terorizați de nici un fel de oficial. Votul să și-l dea liber unde îl va dicta inima. Pe baza legilor existente oficialii n'au nici un drept de a corteși, sau teroriza și înfricoșa. Și dacă totuși ar încerca cineva să se aducă numai la cunoștință, este leac pentru astfel de volnicii. Asemenea îi face atenți, ca să nu se lase influențați de oficialii dela minele de aur; fiind mulți alegători aplicați ca muncitori la aceste mine. Ca director al acestor mine este un stimat bărbat german dl Menking Fridrich, care ca om cult cred, că știe ce e libertatea alegerilor, esercitarea votului de alegători și ambițiunea rasei culte de german nu-l va lăsa, ca să permită subalternilor D-Sale, să se facă corteși, înfricoșând și amenințând pe alegătorii băiași.

Amintește domnul vorbitor că alegătorul, unde să-și dea votul numai libera sa voe și Dumnezeu îl poruncește altul nime. Asemenea arată, că iubitul nostru candidat, ca fiu al poporului va lucra după putință pentru binele acestuia, și nu face numai promisiuni goale, după-cum au făcut până acuma deputații de alt neam — ai Zarandului — înaintea de alege au promis cerul și pământul. După-ce a trecut alegerea nici nu a voit să audă de năcazurile acestui popor mult cercat. In decursul întregii vorbiri aplauzele, aprobările și strigătele de să trăiască nu mai încetau. „Voim deputat român!!! ești din gura fiecăruia!!!

Duminecă la 3 ore d. a. iubitul nostru candidat însoțit de mai mulți inteligenți fruntași s'a prezentat în comuna Podele. Mare mulțime de popor — alegători — în frunte cu harnicii preoți Tugată și Roman, așteptau pe iubitul candidat. La sosirea săniilor cu candidatul și cel ce-l însoțiau, strigătele de să trăiască!! nu mai încetase. Vorbirea program a fost ținută pe lângă aprobări și aplauze nesfârșite.

Moment înălțător a fost, când un venerabil bătrân, cu pletele albe, un țaran — se ridică din mulțime și cu lacrimile în ochi salută în numele alegătorilor pe domnul candidat și mulțumește lui Dumnezeu, că i-a lungit zilele, ca să vadă, că Românii din Zarand au ajuns earăși să aibă candidat de deputat național. Cu mâinile ridicate spre cer se roagă ca să-l mai țină și până va vedea pe dl protopop ales deputat, căci aproape 25 de ani le-a fost un adevarat părinte, acum e rindul nostru, striga bătrânul plângând de bucurie — să-i mulțumim și să ne arătăm că suntem vrednici a ne numi fiii D-Sale sufletești.

Ecoul acestei scurte d. r pătrunzătoare vorbire a fost „Trăiască deputatul nostru Prea O. domn Protopresbiter V. Damian!!! Numai pe D-Sa îl vom alege.

A urmat vorbirea dlui Dr. Papp, care și aici da sfaturi bune alegătorilor, ca și la Brad, îndemnând la solidaritate, căci legea ne garantează și ne dă liberă voe. Aplauzele nu se mai sfârșesc. Cu mult foc și iubire de neam a vorbit și parochul Tugata asemenea încuragând pe alegători și sfătuindu-i să-și dea votul în libera voie. Așa vom face „Trăiască!!! Ni-s'a spus, că în aceasta zi la 11 ore a. m. a fost și candidatul Hollaky în comună, prezent afară de cel oficioși au fost puțin. Ba unii conștii

de dreptul lor i-au spus verde pe față, că nu-l mai voesc.

Intre strigătele de să trăiască! candidatul nostru și cu însoțitorii, salutând pe alegători se depărtează.

Insuflețirea e la culme în întreg cercul, izbânda e ca sigură. Luni se va ținea vorbirea program în Buceș și Mihalenii, despre ea încă voi raporta.

Brad, 15/1.

T.

Din Radna.

Cuvin, 3/16 Ian.

Grăbim a vă descoperi bucuria și insuflețirea poporului nostru pentru Dr. Vlad. Azi 3/16 Ian. 1905, după candidarea făcută la Radna a venit aici Vancsó, de unde a fost păfugat de satul întreg cu pruncul cu tot cu petrii. Steagurile toate până la unul le-au rupt. Vancsó cu notarii cel însoțiau albi ca păretele nu știau în câtrău să scape de furia poporului insuflețit de numele mult iubitului Dr. Vlad. Insuflețirea pentru el a poporului e mare. Fiasco pentru Vancsó complet. Ceea-ce Vancsó a pățit aici cu notărași și corteșii lui nici pe de parte nu vi-o putem spune.

Vam scris în fugă acestea. Vă rugăm a scrie aceste în „Tribuna“ pentru însuflețirea și a altor comune.

Din Rittberg.

Buzias, 14/1 Ian.

In urma hotărârii comitetului național rom. din 10 Ianuarie a. c. în cercul electoral al Végvarului a pășit ca deputat cu program național Pr. On. D. Ioan Pepa, vrednicul protopop din Buzias. In scopul acesta Pr. On. D-sa și-a ținut vorbirea de program câtră alegătorii din Buzias, Sâmbătă în ziua de Anul-Nou la 11 ore a. m. In acea zi după ținea liturghiei când Pr. On. D-sa a eșit din sf. biserică școlarii cari au fost păstrați în 2 rânduri naintea bis. lau întâmpinat cu „Să trăiască“. După aceea societatea veteranilor — foștilor soldați — în 2 rânduri fiind așezați, având fiecare la căciulă ramură verde de brad, l'au luat între dinși și l'au dus naintea casei comunale, unde aștepta poporul român între cari și mulți străini.

Aci a urecat masa întocmită spre acest scop și între uralele mulțimei a ținut vorbirea care intru atâta a înflăcărat pe ascultători că la ținea vorbirei 4 volnicii pe umerii lor l'au dus până la locuință — Astfel de bucurie la poporul român de aici până acuma nu a mai fost.

Tot în acea zi la 2 ore p. m. a plecat Pr. On. D. protopop însoțit de preotul din Sinersig Vichentin Pirtea și de învățătorul din Buzias, Ioan Ciurciu, în comuna vecină Sîlagi. Și aci l'a întâmpinat o mare de popor. In decursul vorbirei vedeai pe mulți bătrâni cum, și rădicau pălăria de pe cap și cu ochi înălțați spre ceri se rugau: „Doamne ajută-ne să-l alegem și ajută-i și lui să poată lupta și învinge“. La expresiunile candidatul: „sunt sărac, nu vă pot împărți daruri. In schimb însă am inimă și iubire câtră neamul meu, poporul a răspuns: „Sărac ne trebuie, căci săracul cunoscând sărăcia, crede la sărac“.

Din cercul Făgăraș.

Stimate D-le Redactor!

La noi în cercul Făgărașului și al Arpașului de jos s'a început lupta electorală cu toată puterea.

La Arpașul de jos guvernamental este Dr. Nicolae Șerban, om atât moralmente cât și materialmente nimic. In fața poporului nu mai are trecere și crezământ, căci unde a putut la stors și mâncat. Astfel celor din Arpașul de jos le-a fost vândut o moșie alui contele Teleki așa numitul «Podeiu» cu 14.000 fl. (el o cumpărase cu 6000 fl.); târgul între ei a fost perfect. La vre-o două săptămâni, când era să facă contractul in scris, a zis Șerban că nu-l mai dă, fără dacă mai pune 2000 fl., adică cu 16.000 fl. Arpașenii au fost siliți să dea atâta.

Pe timpul când s'a rescumpărat regalele de câtră stat, dreptul regal in timpul de tranziție l-a esarindat statul in întreg cercul Arpașului la comune, ear comunele l-au

dat in sub arindă la niște negustori români din cerc, anume Neculae Șandru, Petru Lăluț și George Vasu aceștia au și început să folosească și numai deodată se pomenesc că li-se abzice contractul. Dr. Șerban anume pactase cu fabricanții de spirt din Făgăraș Tiglicht-Fleisig-Nathan și s'au dus la ministru, acolo au descris comunele și pe cel trei de sus rău, așa că ministru a abzis contractele comunelor și prin aceasta a făcut o pagubă de cel puțin 100000 fl. El se zice, că a primit pentru acest hatâr dela fabricanți un «colac» bun. Pentru aceasta faptă a fost blamat apoi din partea unguirilor chiar in congregația comitatului Făgăraș in mod extrem de rușinos.

De când este adictul guvernului s'a pus să facă la toți, cari au lipsă, hatăruri administrative pe plată. Astfel licenții de crășmarit la comune, esoperări de pășunaturi, unde nu se poate concede conform legii și in genere fel de fel de lucruri imposibile, pentru cari a incassat anticipative sume considerabile făcând promisiuni hotărâte, că le câștigă ce doresc, fiind omul guvernului. — S'a întâmplat însă nenumărate cazuri, unde n'a succes operațiile «sigure» ale lui Șerban — astfel afacerile comunelor Streza, Cărtisora, Buad, Boholt, Găinar, Sărata — și astfel acum oameni sermanii și creduli sunt siliți a-și cere banii inapoi pe calea judecătorilor, unde sunt procesele de această natură destul de dese.

De când s'a întâmplat cazul cu protopopul Dan Iuliu din Făgăraș, era cel mai hotărât adict al lui Șerban, ba l-am putea numi mâna dreaptă a lui Șerban, de atunci zic, lucrurile din țara Oltului încep a se lămurii. Fiecare a început să vadă afacerile Țării Oltului ear: ear Dr. Șerban prin cazul lui Dan — cu care era in contact zilnic — a suferit o lovitură financiară grozavă. căci Dan ca totum factum la Furnica îl aranja afacerile financiare la Furnica, unde este dator și acum vre-o 50—60,000 coroane. De când s'a întâmplat nefericitul caz a lui Dan, au ajuns la Furnica oameni mai reali și cu socoteală și i-au ciontat creditul netăr-murit a lui Șerban.

Se vorbește că Șerban ar avea o mulțime de afaceri, cari se isbesc chiar și in legea penală și pentru cari chiar și procuratura regie din Brașov a început deja de aproape un an de zile să-l molesteze. Apoi camera advocațională din Brașov cu toți advocații din cerc nu are atâta de lucru ca cu Șerban singur. Acolo sunt arătările contra lui cu grămada. Apoi de bună samă, că nu este arătat pentru fapte nobile și bune.

Prin cerc terorizează pe toți cu aceia că este prietin cu prim-ministru, dar nu-l crede nime căci nația de multe ori la prins cu mâța in traistă. A zis câtră alegători; că ministru Tisza numai la sfatul lui Șerban a conces ținerea conferenței și de aceea pot românii să-i fie mulțamitori. (?!?). Aceasta este cea mai mare obrăznicie.

Dr. Octavian Vasu candidatul conferenței din Sibiu și-a făcut deja primul turneu prin cerc luminând poporul despre postulatele românilor vorbindu-le din inimă. Cauza noastră in cercul Arpașului de jos stă bine și dacă ajută Dumnezeu vom eși învingători.

In cercul Făgărașului candidatul Dr. Ioan Șenchia desvoltă o activitate, hotărâta și credem că vom învinge și acolo cu toate sfortările stăpânirei.

La Răboji!

Vă rog să binevoiți a publica în prețuita D-voastră foaie la rubrica cea neagră următoarele:

I. Părintele Maximilian Recean din Teleki-Recea, care pe timpul pasivității să jura de cel mai mare naționalist român al «țării Oltului» astăzi este cel dintâiu cortez al guvernului. La toți preoții le făgăduiește, că să voteze cu candidații guvernului că apoi vor căpăta ajutoare mari de stat. Să-i fie rușine! că s'a lăpădat de neamul său pe care vrea să-l vândă pentru un blid de linte.

II. «Mamonul». Vicariul Iacob Macaveiu din Făgăraș, care când să așază la masă e în stare să bea 3 vedre de vin fără să se scoale de pe loc, nefericitul președinte al clubului românilor din țeara Oltului și aspirantul la Vlădicia din Gherla s'a făcut nedemn de poziția în care este pus. Dinpreună cu scâlciațul exdeputat Niculiță, feciorul popii din Voila a fost în deputație la primirea lui Tisza din Murăș-Vaşarhely, de unde au sosit acasă plouați cu capetele sparte. Nu i-a ajuns atâta. S'a dus în deputație la Tisza, și s'a căciulit acolo ca să-l candideze pe el de deputat în cercul Făgărașului cu program guvernamental în speranță că va putea da mâna cu vestitul dar de present bancrotatul deputat Dr. Nicolae Șerban. E de prisos să mai amintesc că mai tot a doua zi te împiedeci de venerabilul vicariu prin toate birturile beat turtă, și căutând sprijinul păreților pe stradă. Ce mai trifoi splendid ar face venerabilul de sus cu fie ertatul și de toți partizanii lor regretatul protopop Iulie Dan. Vicariu Macavei e stegariul prim a lui Mik... în cercul Făgărașului când de Vlădicia din Gherla, l-om vedea cât mai curând în Gherla să i-să îplinească visul.

III. Cuviosul protopop Cândea din Avrig, care stă să ametească, când aude dopurile sticlelor pufuind încă s'a pus în mișcare prelungă tovarășul seu Niculiță. Astfel în sara de Anul-Nou jucau teatru de varietăți cu nevestele cele frumoase din Porumbacul de jos, după cari Prea sfinția sa stă să moară.

Astfel stăm — destul de trist — cu fariseii țării Oltului, cari fără nici o rușine își bat peptul murdar în fața lumii și se dau drept rescumpărători ai mult încercatului popor. Dar sperăm că pe rând li se apropie ciasul. Inceputul l'a făcut protopopul Iulie Dan.

Voila, 16 Ianuarie.

D'ALE ALEGERILOR.

Din cercul Chișineului. Din Sinteia primim următoarele: Azi, Luni, la 10 oare a sosit în satul nostru dl Russu Șirianu. candidat de deputat. D-Sa era însoțit de fruntașii M. Veliciu și Dr. C. Ardeleanu, și de mai mulți economi fruntași din Chișineu. L'am primit cu banderiu și cu o însuflețire cum nu s'a mai văzut în sat. Vorbirea program dl Russu a ținut-o înaintea bisericii. Atât pe d-sa, cât și pe dl Veliciu și Dr. C. Ardeleanu poporul l-a ascultat cu drag. Nu era în sat un singur om, doar numai cei bolnavi, care să nu fi fost de față. Credem

că nici nu va fi în sat un singur Român, care să nu voteze cu dl Russu. E atâta însuflețire printre Români, încât pare că s'a schimbat fața lucrurilor.

Primim d'asemeni știrea, că tot așa de bine a fost dl Russu primit în Chereșiș, Luni după amiază și Marți la 11 oare în marea comună Șepreuș. Pretutindeni însuflețirea e la culme.

Eată ordinea în care dl Russu va vizita celelalte comune:

Jouă, 19 Ianuarie	Nădab, .	la 12 ore
	Socodor	la 2 »
Vineri, 20 Ianuarie	Cinteiu .	la 9 »
	Sinitea .	la 11 »
	Zarand .	la 2 »
Sâmbătă, 21 Ianuarie	Mișca .	la 11 »
	Vădas .	la 3 »
Duminică, 22 Ianuarie	Talpoș .	la 2 »
Luni, 23 Ianuarie	Pil .	la 10 »
	Virșand .	la 3 »

Din Alba-Iulia ni se telegrafează: «Dr. Nestor a repășit. Rog rectificați știrea. Dr. Vaida».

Din cercul Șiriei primim știrea că dl Dr. C. Pop, va vorbi în Covășinț mâine Jouă la oarele 3.

Eri, Marți, a vorbit în Tirnova, Curtacher și Șilindia. Insuflețirea pretutindeni e mare.

Tot din Șiria ni se scrie, că dl protopop Marcu. Păscuț a fost ales în comitetul electoral guvernamental fără știrea și învoirea sa. D-Sa e aderent al partidului național.

De dl. G. Popa ne trimite o excelentă scrisoare deschisă către alegătorii din Pecica.

Vom publica-o cu plăcere în numărul viitor. Pentru cel de azi a sosit târziu.

Războiul ruso-japonez.

Decorația prusă a lui Stössel și Nogi.

„Nord Allg. Ztg.“ scrie: Prin următoarea depeșă a adus împăratul la cunoștința generalilor Stössel și Nogi decorarea lor cu ordul pour le merit:

Generalului Stössel Port-Artur: În conțelegere cu împăratul d-tale te decorez cu cea mai înaltă distincție militară prusă, cu ordul pour le merit făcut de Fridrich cel mare anume pentru a decora deosebitele merite câștigate în resbel. Privește aceasta distincție ce expresiunea nemărginitei mele admirații ce o împărtășește cu mine și întreaga mea armată, pentru aceia eroică apărare ce ai dezvoltat în fruntea armatei eroice până la moarte credincios.

Generalului Nogi Port-Artur: Impreună cu învoirea stăpânului d-tale a împăratului mă bucură că te pot decora cu ordul pour le merit. Aceste este cea mai înaltă distincție militară prusă, pe care strălucitul meu antecesor Fridrich cel mare a făcut o anume pentru a decora deosebitele servicii aduse pe câmpul de luptă. Ordul să fie semnul admirației mele și a armatei mele pentru acele strălucite calități de beliduce dovedite de d-ta în fruntea armatei viteze comandate de d-ta, la asediul și ocuparea orașului apărât atât de brav.

Tot acel ziar publică responsurile telegrafice a generalilor decorați. Stössel a depeșat împăratului următoarele: Depeșă Măestații tale a

ajuns la nume în cel mai greu ceas al vieții mele. Eu și garnisoana suntem adânc mișcați și ne simțim onorați prin donarea celui mai mare ord prusesc, care mă distinge până la sfârșitul vieții mele. Fie Maestatea Voastră convins despre recunoștința mea pentru grația M-Voastră. Am onoarea a trimite Măestații Voastre salutul meu și a militarilor mei. Stössel general.

Depeșă generalului Nogi este următoarea:

Esprim cea mai profundă mulțumită a mea pentru bunătatea dovedită de Maestatea Voastră prin donarea ordului pour le merit pentru neînsemnatele mele servicii.

Când cu cea mai mare recunoștință primesc ordul Măestații Voastră, cu respect exprim deosebita mea stimă față de Maestatea Voastră. General Nogi.

Petersburg, 16 Ian. Ziarele scriu în ton foarte iritat despre aceia că în Port-Artur s'a găsit foarte multă muniție de război. Ziarul Novoje Vremia susține că generalul Konradenko, numai pentru aceia s'a spus la moarte sigură fiindcă nu voia să ia responsabilitate pentru capitularea cetății.

Londra, 16 Ian. Ziarului Times, să anunță că în Port-Artur la începutul asediului erau 52 mii militari ruși. Dintre aceștia au căzut ori au perit două sute ofițeri și zece mii feciori. În prinoare au ajuns 838 ofițeri și 28.600 ostași. În spitale zac 14 mii militari, parte răniți parte bolnavi.

Cifu 16 Ian. Locotenentul acela de marină rus care a comandat una dintre năile de război, ce a scăpat, a declarat că acele două milioane de cartușe, a căror deținere a anunțat-o generalul Nogi, sunt numai tuburi goale de pe timpul asediului chinez. Și granatele erau de pe vremea chinezilor și nu se pot folosi la tunuri rusești. Rușii înainte de iscălitura predării și-au sfârșit mat patul armelor.

Tokio, 16 Ian. Un ofițer de marină care venia din Port-Artur spune că starea năilor de război de acolo e mult mai bună de cum s'au așteptat. Precum să vede rușii n'au avut o instalație electrică stabilă. Ofițerii ruși nu s'au declară referitor la aceia dacă năile s'au cufundat la punerea pe apă ori în urmarea bombardare japonezilor. Spitalele sunt în situație destul de suportabilă. Cu prizonierii japonezi tractau foarte rău. Nu căpătau material de foc și numai două ori a fost permis să-și părăsească închisoarea. Au trimis mai multe sute de marinari să-și dea ajutorul la scrutarea minelor.

Ludovic Naudeau, corespondentul lui „Journal“ și unul din prietenii Rușilor scrie despre purtarea Rușilor și a Japonezilor în Mandșuri și f ță cu locuitorii acestei țări:

Rușii și-au dușmănit pe locuitorii prin primea cu care pedepsesc adesea fapte nedovdite. Japonezii, cei mai mulți cunosc limba locuitorilor, se pot înțelege cu ei; pe când Rușii fără talmaciu nu se pot înțelege și de unde aibă fie-care grupă de soldați, fie-care cercetaș un talmaciu pe lângă sine! De multe ori a înălțat ofițeri și soldați rătăcind prin câmpiile acoperite cu coalian, horhăind fără a ști în ce loc să meargă pentru a ajunge la regimentul lor până ce plictisiți, se culcau unde puteau, să pând și de nevoia de a se bate. Nici statul major rusesc, nici hărțile n'au cunoștință de poziția curilor, de-a riurilor, trecătorilor, etc. și de aceia nici odată n'au putut ști Rușii unde au de găsit să-i atace Japonezii și cu ce puteri. Autoritățile chineze din Mandșuria aflătoare sub Rușii sunt în înțelegere cu Japonezii și-au dat porunci aspre tuturor locuitorilor să nu dea nici un sprijin Rușilor și tot sprijinul cu puțință Japonezii amenințând cu moarte pe cei cari ar lucra din potrivă. Iar Japonezii au judecat și executat în milă, la Liaoyang și aiurea, pe acei Chinezii Mandșuri, cari au stat în slujbă la Ruși și s'au dovedit zeloși pentru interesele acestora. În crul de căpetenie însă e că în acest război zăcii, dacă nu cavaleria, au dat cu totul faliment ca armă de adunat informații.

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor calificat de școale medii p. studiul higienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I, vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de falci. Dantură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu ment, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice cu Operațiuni diferite la așezarea coroanei de dinți. Coroane de porcelan și aur conform indicațiilor specialiștilor savanți. Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dinți dantură întregă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o durere.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 18 Ianuarie n. 1905.

— **Nou proces de presă.** Președintele Curții cu jurați din Oradea-Mare a pus *termin de pertractare* în procesul de presă intentat împotriva redactorului nostru responsabil dl Sever Bocu pentru articolul «*Atentatul comitatului împotriva noastră*» pe ziua de 26 Ianuarie, când se vor ține și alegerile!

— **Archiducele Iosif în agonie.** Ziarele din zilele trecute aducea știri bune despre starea sanitară a archiducelui Iosif. Cu atât mai triste știri vin acum: puterea archiducelui slăbește mereu și nu este speranță.

Ultimul buletin este următorul: În decursul zilei Al. Sa a avut mereu febrințeli, starea este mai puțin mulțumitoare. Dr. Kisselyák.

— **Tragere de sorți.** Tragerea de sorți care precedează asentările din anul acesta s'a început în Arad azi dimineață la 8 ore. Va fi condusă de primarul Institoris. Au fost citați cu totul 329 feciori.

— **Fugă din cetate.** Militarul Schlesinger Miksa dela regimentul 33 a fugit. Era comandat ca pază la turnul cu praf de pușcă și a fugit. L-au găsit într'o crăsmă și l-au dus în cetate. Va fi aspru pedepsit mai ales că a fugit din vardă.

— **Moștenitorul de tron al Saxoniei locotenent.** Băiatul cel mai mare al regelui saxon, moștenitorul de tron George, care Dumineca trecută a implinit 12 ani, a fost numit conform tradițiilor casei imperiale saxone, locotenent.

— **Jurământ de consilier intim.** Se anunță din Viena: Împăratul ieri înainte de prânz a jurat pe contele Degenfeld-Schonburg, membru al casei magnatilor, de consilier intim, prin intervenirea contelui Goluchovsky și a baronului Gautsch.

— **Mama lui Loubet a murit.** Se depeșează din Paris că mama lui Loubet a murit în Montelimart.

Bătrâna care locuia lângă Montelimart în satul Marsane, a ajuns etatea de 90 de ani. Și cunoscutii ei povestesc adevărat mișcătoare detalii despre iubirea ce era între mamă și fiu. Când Loubet a pășit pe cariera politică și a ajuns ministru, mai târziu pleca adesea din Paris, se cerceteze pe bătrâna sa mamă, care ducea economia la țară, pe mica ei moșie. Când fiul ei fusese pentru prima oară ales president al republicii unul dintre nepoții ei i-a depeșat aceasta, bătrâna nu prea s'a bucurat de această veste. Și-a împreunat mâinile și a exclamat: Sărmanul meu Emil! Și așa îl vedeam rar, dar acum că a ajuns în poziție și mai înaltă, poate nici n'o să-l mai vad! Dumnezeu meu, Dumnezeu meu... Și la ce-mi mari brăzdau fața bătrânei. Loubet de altfel nu odată a încercat să aducă pe mama sa la Paris, dînsa însă nici de cum nu putea abziece de sătuțul ei. Cu vr'o câțiva ani înainte de aceasta chiar pe neașteptat sosește la mama-sa Loubet. Bătrâna chiar tăcea pâne și când văzu pe fiul ei intrând îi strigă cu bucurie: O doamne, Emil, ce bine e că vii chiar acum! Eu sunt deja așa de bătrână, tu-mi poți ajuta să pun pânele acestea în captor. Loubet rizând zise: Cu mare bucurie mamă — cu aste își scoase haina și presidential republicii franceze ajută mamei sale la copt de pâne. Din Paris se mai anunță că Loubet azi seara sosește în satul Montelinar, să asiste la înmormântarea mamei sale. Ministrul toți și au exprimat presidentului condolențele.

— **O familie întreagă înghețată.** Din Sătmăre se depeșează drama unei familii întregi. Peter Mocsary, un econom de acolo a plecat cu nevasta și trei copilași, la vizită în satul vecin. Pe drum cădeau mereu fulgi mari de zăpadă, era parcă una cerul și pământul.

De odată să porni un orcan care a întrecut cărările tot, tăind astfel drumul familiei călătoare — când a mai încetat orcanul și fulgii cădeau mai rar, căraușii ce treceau pe acolo au dat de familia întreagă moartă, înghețată în nenărginită întindere de zăpadă.

— **Vapoare în furtună.** Pe țărmurile Engletere a fost furtună îngrozitoare în zilele trecute. Vaporul german „Progres“ din Lübek, care venea dela Calais, a ajuns între stânci și pazadar au încercat al elibera două șlepurî. Vaporul belgian de poștă „Marie Henriette“ s'a

isbit de țerm și i-s'a zdrobit scara. — Despre nenorocirile cauzate prin furtună se mai vestesc din Londra următoarele: Vaporul din Londra „Guyanna“ a căpătat o spărtură și în fața Tolkerstonului a fost nevoit să tragă la țarm. Căpitanul unui vapor cu vântrele, care părăsise vaporul împreună cu soția și cu fiica sa precum și un marinar, au părăsit vaporul și s'au înmormolit. Cele două femei au înghețat în noaptea trecută. Bărbații s'au îmbolnăvit grav.

— **Procese.** Ziarul „Drapelul“ serie: În procesele noastre anunțate în Nr. 144 a. tr. al „Drapelului“ au fost erî ascultați de judele de instrucție Fehér din Timișoara domni: Dr. Cornel Jurca, Dr. Stefan Petroviciu și Mihail Gașpar. Înainte de toate li-s'a comunicat, cari sunt articolii incriminați. Dl Dr. Cornel Jurca declară, că — nesuccesându-i încă a afla pe autorul, respective manuscriptul articolilor de fond din Nrii 96 și 97 — ca redactor responsabil primește responsabilitatea pentru publicarea acelor. Întrebat, de ce i-a publicat, a declarat, că i-a publicat pentru că nu conțin agitație. Dl Dr. Stefan Petroviciu a declarat, că articolul de fond Nrul 99 el l-a scris și l-a dat redacției spre publicare. Primește responsabilitatea, observând, că articolul nu conține nici agitație nici altă faptă punibilă. Aceeași declarație a făcut-o și dl diacon Mihail Gașpar referitor la articolul secundar „Ne trebuie fapte“ din Nrul 97 și la articolul secundar „Care e ținta?...“ din Nrul 99. Ascultați au declarat, că nu recurg în contra ordinării cercetării. Judele de instrucție a declarat cercetarea de terminată.

— **Mișcările de reforme ale rușilor.** Petersburg 16 Ian. Anul-Nou al rușilor a trecut în mare liniște. Țarul a rămas în Carskoje Selo și audența obicinuită a diplomaților nu s'a ținut. Orașul nu avea nici măcar înfățișarea obicinuită de sărbătoare. Se vorbește că în timpul din urmă țarul a încărunit tare. Nu s'a auzit nimic despre schimbările ministeriale, ci să vorbește chiar că nu e imposibil ca ducele Mirski să rămăe și mai departe în post.

Petersburg 16 Ian. Poliția a oprit strict aranjarea banchetelor politice și a pornit cercetare contra celor care la banchetele aranjate zilele trecute, au ținut discursuri politice. Din mai multe orașe din provincă să anunță că poliția și acum ea și pe timpul lui Plehve caută în case particulare să dea de urma adunărilor secrete.

— **Mare viscol de zăpadă în comitatul Zemlén.** Se telegrafiază din Tökerebes: din cauza viscolului mare, trenurile circula neregulat între S. A.-Ujhely și Varanno. Înaintea comunei Szacsur, trenul s'a întroenit în zăpada de 8 metri de groasă. Unul dintre călători a înghețat pe linia deschisă.

— **Timpul.** De cătră apus se aproprie o depresie adincă de continent și cauzează pe țărmii Engleteri furtună mari. În Europa, cu excepția părților dinspre miază noapte și apus, temperatura e mai jos de normal. Ploi sunt prevestite mai ales din Balcani și Franca, pe când în Rusia și Germania timpul e uscat.

În Ungaria cu excepția ținuturilor de cătră Nord-Ost și Sud-Vest, în tot locul a nins, pe alocurea și azi ninge și peste tot domnește frig mare. Maximul temperaturii e în Fiume — 2 gr. C. și minimul în băile Tager — 22 gr. C.

— **În contra prafului.** Orașul Praga are gloria că din punct de vedere igienic a pornit luptă și în contra — rochiilor lungi. De atunci și în alte orașe s'au ținut conferențe în contra rochiilor lungi și acum în Viena s'a format o societate care de asemenea are planul ca să facă să dispară praful de pe strade. Societatea nu e compusă numai din amatori, ci a atras în cercul său și capi diferitelor autorități, cari au luat parte la ședința primă. Au formulat programul de activitatea cercurilor și au hotărît următoarele: să studieze motivul formării prafului; scrutarea diferitelor metode prin cari s'ar putea împedea praful și a lucra acolo că aceste metode să fie întrebuintate și de cătră autorități pentru nimicirea prafului.

— **Prelegeri populare cu ajutorul skiopticonului.** Din însărcinarea secțiunii științifice a „Asociațiunei“ prof. Dr. I. Radu din Brad va ține pe teritorul despărțământului Brad al „Asociațiunei“, ajutorat de prof. Bratu, mai multe prelegeri cu ajutorul skiopticonului. Întâia prelegere „Din viața mântuitorului Is. Christos“ să va ține în Brad în hotelul Central la Bobotează în legătură cu petrecerea în favorul bisericii din Brad, ear a doua în Băița, Duminecă

la 9/22 Ian. a. c. în sala școlii gr. or rom. la 2 ore d. a.

Vederile, ce să vor arăta precum și prelegerile vor fi de un interes deosebit. Aparatul e cel mai nou și arată vederi de toată frumuseța.

— **Mare catastrofă de tren.** Din Viena se aduce știrea despre o mare nenorocire de tren. Acceleratul care venia Lună noaptea de cătră Brema, a ajuns în mare catastrofă între Bernhard și Hohenau, în urma căreia a murit un om iar 13 persoane au fost grav rănite.

Șinele acceleratului sau frânt într'o bună bucată între Hohenau și Bernhard. Trenul noaptea merge cu iuțime totală și deoarece-ce n'a primit signal de pericol a trecut peste șinele frânte. Afară de un vagon toate vagoanele au trecut norocos peste locul periculos și conducătorul însăpăimântat, spera că atât persoanele cât și trenul vor scăpa din pericolul mare, când însă a trecut ultimul vagon, a sărit de pe șine s'a resturnat, trăgând cu sine la o adâncime de patru metri și celelalte vagoane.

Spaima călătorilor era nemărginită. Fără cruțare s'au resculat în contra direcțiunei trenului, care nu grijește nici măcar de aceia că șinele unui tren să fie în ordine.

Personalul trenului și o parte din călători s'au apucat cu adevărată jertfire de sine să dea ajutor. Pe cei răniți i-a scos de sub ruine și le-au dat ajutorul prim.

E interesant că publicul până la ultimul moment nu avea idee despre aceia în ce pericol mare să află, se plângea numai de sguduirea mare.

— **Superficialitate!** Nu știu dacă este potrivită folosirea acestei expresiuni, pentru ceea ce vreau să scriu, dar cine va găsi altul mai bun să răspundă.

Este vorba de greața ce trebuie să cuprindă — pe oricare Român, care cetește și prin ziarele și chiar prin revistele noastre literare și aproape pe toate adresele noastre schimonosirea numirilor locale în ungurește.

Și o fac aceasta mai ales aceia cari fac vre-un reclam cu carte sau cu orî și ce alt obiect al său.

Este de necrezut, cât de slabi suntem noi cei de aici în privința folosirii numirilor originale a localităților românești. — Aceasta a trecut și la armată, ca lipicii, și la insistarea guvernului unguresc în șematismele și monitorarele militare și chiar în institutul geografic, hartele sunt pentru teritoriul închipuit ungurești, așa că institutul geografic din București, care procură multe harte din Viena, în tot chipul din cauza aceasta a încetat a mai procura.

În ziarele noastre găsești o grămadă de numiri de localități ungurește, scrise, ca și când n'am avea noi numirile noastre proprii din moși strămoși. — Dar nu numai numiri locale, ci străzi, prăvălii etc.

Nu mai ca un specimen amintesc adresa unui „anunț“ musical din cronica „Drapelului“: „Romana“ cadril național cântar etc.

Acest op se poate căpăta la autor a cărui adresă este: Nagy-Tikvány, u. p. Oravcsa-Káková, Krasso-Szőrény m. (sic!) și comitatul ungurește căci altcum poșta ungurească cine știe, o n'ar fi trimis epistola la războiul ruso-japonez în Japonia. — Și această adresă o subscrie un favițător român de sigur.

Mulți vor zice că nu ajung epistolele la destinațiunea lor dacă nu e adresa cu numirea ungurească. — Eu le spun tuturor acestora că nu-i așa, căci eu de ani practicez a pune la locul prim numirea română și apoi pe cea oficială, dacă lui Dumnezeu i-a bine plăcut a ne bate cu astfel de numiri schimonosite. — Superficialitatea aceasta e păcat național și eu cred că ar trebui să ne scuturăm de ea, dacă voim ca generația viitoare să mai țină la numirile străbune și să nu le folosească cu un accent străin pășăresc, pe care nu-l înțelege nici un om cuminte.

Bănățeanul.

— **Incendiu.** Se vestește din Sopron: În comuna Sütöv din comitatul Sopron a fost un foc mare, căruia i-a căzut jertfă 59 case și 91 edificii de economie. Pe lângă acestea a ars și nutreț în valoare de 23,000 coroane, o mulțime de instrumente agricole și vite. Paguba totală e de 140.000 coroane, din care numai o mică parte s'a restituit prin asigurare. Miseria celor păgubiți e foarte mare, deoarece-ce pe lângă frigul complet n'au material de foc.

— **Manuserisele lui Zola.** Manuscrisele lui Emile Zola, oferite de văduva sa anul trecut bibliotecii naționale din Paris, au fost expuse în parte la galeria Mazarine.

Manuscrisele lui Zola se grupează în 90 volume, din cari 60 manuscrise propriu zise și 30 placarde corectate de autor.

Examinând manuscrisele s'a dat la iveală modul lui de a scrie.

Întâiu făcea un scenario; în al doilea loc, culegea reușă și acumula documentele — observațiunile personale, fapte diverse de jurnale etc., — având o oare-care legătură cu subiectul său.

Aceste lucrări preliminare terminate, se apuca de redactat definitiv opera sa, căci textul romanelor sale nu au aproape nici o corectură.

— **Cine vrea să facă daruri frumoase și de preț iubitorilor săi,** să se adreseze cu încredere la Weinberger Ferencz, giuvergiu bine reputat din Arad, Andrassy-tér Otel Central. Il recomandăm atențiunei și sprijinului publicului cu atât mai ales, cu cât are nu numai prăvălie bogată, dar și solidă și impunătoare. Prețurile sunt ieftine, serviciul prompt, face giuvaericele el însuși, are atelier de reparări. Telefon 439.

Bibliografie.

A apărut:

Cântări vechi funebre, aranjate și armonizate pentru cor bărbătesc de I. Vidu Prețul 3 cor. Se află de vânzare la „Tipografia și librăria diecezană“ în Caransebeș.

„*Andrei Șaguna*“ cuvânt ocazional rostit în sala de cântări dela gimnaziul public român gr. or. din Brad, cu ocaziunea serbării memoriei arhiepiscopului și metropolitului Andreiu Baron de Șaguna la 30 Noiembrie (13 Decembrie 1904. de Dr. Pavel Oppiș, director gimnazial.

4 cor. numai 4 cor.
plus 20 fil. porto postal.

Drepturile și datorințele învățătorilor și învățătoarelor confesionale

scrisă pe temeiul legilor regulamentelor, ordinațiilor, instrucțiunilor, hotărârilor și deciziunilor principiare

de Dr. Szabo Mihály, inspector regesc tradusă în românește de Eugen Zaslo, profesor,

„Visuri trecute,”

Un elegant volum de schițe și romane scrise de cunoscutul scriitor

Alex. Ciura (Simin).

Costă 1 cor.

Să pot primi dela tipografia semn. din Blaj

(Balassfalva) 390 1—5

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui Altmann Ede.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui Hartman Sándor.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma“ de Russu Șirianu	Cor. 2.—	plus 10 fil. porto
„Povestiri și schițe“ de S. Secula	1.—	5 „ „
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0.40	5 „ „
„Școlarul declamator“	„ 0.50	5 „ „
„Vatra părăsită“ I. Slavici	„ 1.50	10 „ „
„Stropi de roauă“	„ 1.—	10 „ „
„Aur“ Const. Hodoș	„ 1.50	10 „ „
„Telegrama“ farză în 3 acte	„ 0.30	3 „ „
„Calendarul“ diecesei aradane	„ 0.40	10 „ „
„Carmen Sylva“ de Vojen	„ 1.—	5 „ „

— Atragem atenția on. public asupra anunțului lui Igaz Sándor.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui Hauer Lajos Arad Pécskai-ut.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor-proprietar: George Niehia.

INSERTIUNI și RECLAME.

— **Inainte de a Vă procura cadourile de Anul nou,** faceți încercare la cunoscutul juvalier de bun renume *Kun József*, unde pe lângă prețuri extrem de moderate aflați un foarte bogat magazin de tot felul de juvare, brilante și diamante, ciasornice de Svițera Precision și argintării de lux. Obiectele de aur sunt pregătiri proprii și astfel în preț cu mult mai ieftine, iar în privința executării întrec pe cele din străinătate. Atelier și prăvălie Piața Andrassy Nr. 17. Palatul Reinhart. Magazin mare de ochelari.

469

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

Fraților Berta

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrassy-tér 3.

Telefon 386. Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în ferării pentru mobile și edificii, cuptoare de fer de Nadrág și Meiding de primul rang Mașine (sparher) pentru bucătărit de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă. d. lapuri pentru ghiață.

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători: Mopopol de vânzare a coaselor de oțel Barabás Béla și a pompelor de stropit contra nenorosporei pe lângă o garanță de 10 ani. Instrumente de verit etc.

Foarfece engleze, Solingene veritabile, peneținuri și briciuri.

Deposit esclusiv „**AHOI**“

Pe seama ținuturilor sud-ungare unicul deposit al lustrului de argint: **VENUS** pentru cuptoare.

Comandele de provincie se efectuează pentru prețurile ieftine de zi.

Bani! Bani! Bani!

Cele mai ieftine

împrumuturi de bani

pe imobile până la valoarea cea mai înaltă mijlocește

Klein József

(Arad, Radnai-ut 10.)

dela institutul de bani din Sibiu, ca reprezentantul acestui institut, pe lângă răplă-tire avantajoasă.

Totodată

Casa de inchiriat

cară sunt proprietatea Institutului se vând pe lângă depunerea unui capital mic de asemenea în rate anuale.

Aceste case să află:

Pe strada Csernovitz, Nr. 27. cu etajiu.

„ „ Lövész „ 17, parter.

„ „ Botond „ 1, parter

și mai multe alte case.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciasornice și bijuterii.

Nr. Telefonului 63.

Cărbuni de peatră

de Petroșeni pentru Salon.

Briquette de cărbuni rotunzi de Tatra

Briquette de cărbuni

„**I L S E**“

de Prusia

cel mai ideal material de încălzit.

Se capătă pentru prețurile cele mai cu lante cu transport la

ROTH JÓZSEF

— întreprindere de transport de mobilă.

— ARAD, Eötvös-utca 3. sz.

In Beraria orașaneasca

(EDIFICIUL TEATRULUI)

incepând dela anul nou se va găsi în permanentă

„**Bere regală**“

fabricațiunea primei berării pe acții ungară de Steinbruch, zânic se dă cep la butoi proaspăt

un pocal 20 fil.

o halbă 30 fil.

Bucătărie escelentă ungurească, gustare, prânz și cina cu măsurii bogat. — Vinuri bune de deal. — Serviciu prompt.

Îmi dau toate siliștele, ca onoratul public în restaurantul meu prin asigurarea că va serviți prompt și cu mâncări bune.

Cu deosebită stimă

Kánya Géza,

restaurator.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recuisite de argint, seduli de aur, netare cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvergiu

ARAD, Strada Bisericii

(Palatul minorității.)

Isvorul cel mai ieftin de cumpărare bijuterii și oroloage.

Nou atelier de lăcătușerie

Am onoare a aduce la cunoștința publică, că sub

Nr. 17 de pe piața Libertății în Arad în casa d-lui Dr. Schwartz Jenő am deschis un

atelier de lăcătușerie

Primește ori-ce lucrări aparținătoare în bransa aceasta pe lângă prețurile celor

Rugând spriginul On. public rămân

perfectă stimă

Schwitzer Dezső

măestru lăcătuș.

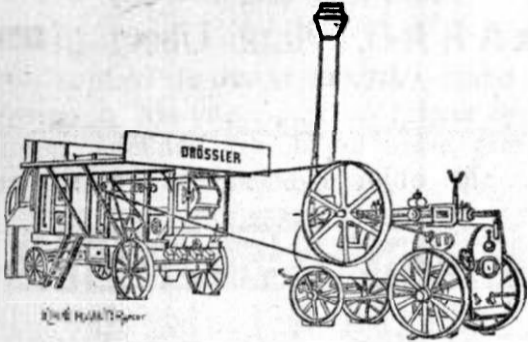
Arad, Piața Libertății 17

Carol Drössler

fabrică ces. reg. de mașini agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 59

transportă automobile, locomotive cu vapor, imblăcee cu vapor, imblăcee de mână și (járomos) motoare de ulei crud, montează mori și tot felul de mașini agricole.

Marfa solidă, pe lângă condițiuni favorabile de plată. —

Se trimit cataloage de preț și cheltueli gratuit.

Se caută agenți.

490

Au sosit mărfuri de earnă!

Am onoara a recomanda p. t. public magazinul meu de tot felul de ciorapi de vară, de mănuși prodiate, de mătasă și de piele, de cămăși Jager și de pantaloni, de giamantane de casă, jucării pentru copii, precum și asortimentul meu bogat în bumbac, brodărit și pantliet și tot felul de mărfuri de Norimberga și manufactură. Tot odată recomand în binevoitoarea atențiunea p. t. public casa mea de brodatul ciorapilor, care există deja de mai mulți ani pe strada Forray, unde se confecționează cel mai culant și elegant, și se execută prompt. — Rugând sprijinul on. public

rămân cu deosebită stimă:

Szállassy Aladár.

Se primesc cumande din provincie.

428

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tuițuri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, astma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, vâdă în pat, influența, insomnie, epilepsie, circula-

ție neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Invenția acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afătoare, eard pe de altă parte e cel mai bun seut contra imbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea seafă atestată încurse din toate părțile lumii cari prețese cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedé această atestată. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și iestinatatea esttraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu tot fire.

208

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburî învechite

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de consti-
— — — — — tuție foarte slabă. — — —

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

CREMA MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, inofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșța de pe nas și de pe mână. Mijloc mai bun pentru obraji și mână aspre nu există.

Efect instantaneu.

Pretul 1 cor.

442

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.

Nr. Telefonului 111.

GEYER FERENCZ,

OROLOGIER și GIUVAERGIU

(ARAD, STRADA WEITZER Nr. 5)

primește spre reparare cu garanță, oroloage de buzunar, de turn precum și ori-ce transformare de felul acesta.

Comande din provincie se efectueiesc prompt și culant.

459

Cu stimă:

GEYER FERENCZ,

STRADA WEITZER JÁNOS Nr. 5.

Magazin de mărfuri industriale de Transilvania și Bacia.

Reich B. Károly și fiul C.-in

recomandă

Produse speciale:

lințoluri de pat, ponevi de cal

Sfori pentru economie, sfori

ponevi de Brașov de păr lung.

pentru pute și de transmisie,

Prețuri solide.

sfori pentru întinsul h in-ilor,

tot felul de ațe.

Impletituri de păr de cal.

Magazin de fabrică de pânze, de cânepă, saci pentru grâu, ponevi impermeabile și saci de pânză de catart.

Cu stimă:

Reich B. Károly fiul și soții.

460

Magazin de mărfuri industriale de Transilvania și Bacia.

Piața Andrásy 6 Casa Verboș.

A V I Z.

Am onoare a înconștința p. t. public alegător respective presiunile partidelor electorale, precum și pe candidații de deputați dietali, că precum în trecut, așa și cu privilegiul acesta

mă ocup eu gros

cu confecționarea de stindarde și alte embleme electorale.

Arad, 1905 Ianuar.

489

Cu distincă stimă

Maresch Gyula.

Prima fabrică aradană de stindarde.

Brunner Béla,
Arad

Piața Libertății Nr. 20. Colțul străzii Forray.
(Palatul contelui Nádasdy.

Confecționează stindarde electorale și pene în cel mai scurt timp posibil și pe lângă cele mai ieftine prețuri.

491

Adresa telegrafică: Brunner Béla, Arad.

Prea stimat Public!

Imi permit a Vă atrage binevoitoarea atenție asupra

localului meu de delicatesses

ce se va deschide la 10 Ianuar, unde-mi voi valida bogatele experiențe câștigate ca șef de culină în Budapesta, Viena, Belgrad etc.

Locul meu, va fi provăzut cu **delicatessuri indigene și din străinătate** precum și cu **mâncări reci proprii**, de toate soiurile.

În alt apartament al locului este culina caldă, de unde la comandă transportez cele mai fine mâncări și la locuință.

Tot felul de Dejeuneert, Dineuri, Jour, Soirée, Bonfiet și alte comande esecut prompt și cu eleganță.

Deiszler József

Comersant de delicatessuri, elevul bucătarului de odinioară alui Pohl Károly.

Arad, Piața Libertății Nr. 20.

(Palatul Nádasdy)

FEJÉR ANTAL

pictor de embleme, firme și zugrav
Arad, Strada Rákóczy Nr. 10
pregătesc potrivit timpului modern

TABELE DE FIRME,

pe sticlă, tinichea, lemn etc.

Tot asemenea zugrăviri cu gust, imitație de lemn natural.

Comande în provincie se săvârșesc prompt, cu prețuri foarte moderate.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețului cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Ujházi Ede

giuvaelier

atelier de gravuri

Arad, Salacz-utca 1. (Andrássy-tér.)
(gravări de monograme, embleme, inscripții)

Execută specialități de giuvaerie, tot felul de reparări abatjour etc. Schimbări de aur și argint conform cursului de zi.

Comandă din provincie să execute prompt.

Asortiment de articoli de optică.

Reparări de oroloage.

464

Prețuri culante.

PUMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitate cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, iar sămburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

253

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de care se a întrebuințarea de apă nesiposă ori murdară nu abdic serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șarpele potrivite unitare și țevi de cânepă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare

Aducem la binevoitoarea cunoștință a p. t. public că am cumpărat

Prăvălia lui Tămășdan

ce Calea Archiducelui Iosif Nr. 12 (Casa Fodor și Reisinger) și deci mă află în plăcută poziție a face următorul ofert:

Cafea per klgr.	dela 1 fl. în sus.
Ciai » » »	dela 2 fl. jum. în sus.
Zahăr » » »	41 cruceri.
Lumânări de stearin per pachet	36 cruceri.

451

Apă minerală, cacao, chocoladă, cognac, rum și liher, specialitatea cea mai fină pentru prețul cel mai echitabil. De serviciu prompt și culant asigurăm on. public cumpărător.

Telefon: 373.

Comandă se îndeplinesc imediat.

Intreg aranjamentul boltei este de vânzare.

Locul pentru prăvălie se poate da împreună cu pivnița mare și mică cu începere dela 1 Februarie.

Condițiunea principală a

FRUMSEȚEI

este, ca fața și mâinile să fie fine, iar în scopul acesta mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvârșire inofensivă și face pelea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesserii supărăcioși, alunițele și petele de ficat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul HAUER LAJOS.

ARAD, Pécskai-ut.

287